

DUMAVA internetconsultatie – 14 januari 2025

De DUMAVA voorziet in een gedeeltelijke tegemoetkoming voor investeringen in verduurzamingsmaatregelen of integrale verduurzamingsprojecten. De Groene Grachten heeft jarenlange ervaring in het adviseren, ondersteunen en begeleiden van het verduurzamen van vele monumenten. De maatschappelijke organisaties die monumenten willen verduurzamen hebben met de DUMAVA regeling een welkome en noodzakelijke tegemoetkoming in de kosten.

Naar aanleiding van de consultatie van de wijzigingsregeling van de subsidieregeling DUMAVA 4e ronde hebben we de volgende reacties:

Algemene opmerkingen

Voor monumenten is er in veel gevallen een vergunningstraject onderdeel van het vervolg van de uitvoering. Het tijdsbestek van 2 – 3 jaar (inclusief verlenging 3 - 4 jaar) die er voor de uitvoering van de maatregelen gereserveerd is, is zeker voor monumenten kort.

Voor klein maatschappelijk vastgoed is het rondkrijgen van de financiering een uitdaging. Tevens is het voor monumenten met een laag gebruik een uitdaging om aan de 20% primaire energiebesparing te komen waardoor ze niet in aanmerking komen voor de hogere 30% subsidie. Een 20% subsidie bij de losse maatregelen zal deze organisaties niet voldoende stimuleren om grotere verduurzamingsstappen te nemen, maar eerder leiden tot het afzien van het uitvoeren van een maatregel.

Voor herbestemmingsprojecten in monumenten is de energiebesparing die berekend wordt ten opzichte van de oude situatie van voor de herbestemming geen doeltreffend middel om te verduurzamen. Het toekomstige gebruik van het pand zal gepaard gaan met een hoger energieverbruik. Dit heeft te maken met de hoge energieprijzen, waardoor (klein) maatschappelijk vastgoed genoodzaakt is te knijpen in het energiegebruik. Op dit moment kunnen deze projecten geen subsidie voor een integraal pakket aanvragen terwijl een herbestemmingsproject een mooi koppelmoment is om de verduurzaming mee te nemen.

Het is gewenst dat organisaties met meerdere panden op één adres en één kadastraal perceel voor de individuele panden subsidie kunnen aanvragen.

P4. Integrale aanpak verduurzaming monumenten met 80% energiebesparing

De voorgestelde energiebesparing van 80% is voor monumenten een zeer hoge eis. Als bedrijf met ruime ervaring in deze sector hebben wij zelden monumenten gezien die een dergelijke besparing hebben kunnen realiseren of alleen met behulp van (een overdaad aan) zonnepanelen, simpelweg door de beperkingen van het pand. Wij stellen daarom voor om dit percentage te verlagen naar 50%. De huidige 80% staat niet in verhouding tot de andere maatregelenpakketten. Een energiebesparing van 50% lijkt beter haalbaar om in aanmerking te komen voor 40% subsidie.

B. Leefomgeving verkoeling

Groen dak (B1) en groene gevel (B2) laten staan in de maatregelenlijst.

Een groen dak helpt oververhitting voorkomen en omdat er steeds meer airco's geplaatst worden zal het om die reden ook onnodig stroomgebruik voorkomen. Het vergroot de biodiversiteit, het is een vorm van waterretentie en het is een algehele toevoeging van kwaliteit aan de omgeving. Een groen dak en een groene gevel zijn nog lang geen vanzelfsprekendheid en worden vooral als een niet dekkende extra investering gezien, of als extra gedoe. Een subsidie helpt om het op de agenda te zetten en zal drempelverlagend werken bij het daadwerkelijk zetten van de stap.

C3 en L3. Isolatie voor gevel, vloer, dak van bestaande constructies

Bio-based materialen zijn reeds opgenomen in de ISDE-subsidieregeling. Er ligt een kans om de toepassing van deze duurzame materialen binnen de regeling verder te stimuleren en onder de aandacht te brengen. Bio-based materialen kennen diverse voordelen, waaronder een gunstige faseverschuiving, waardoor deze milieuvriendelijke isolatie-opties hittestress beter tegengaan dan de bekende isolatiematerialen. Een eigenschap die steeds belangrijker zal worden bij het isoleren van gebouwen.

H. Duurzame energie

H.2 PV (fotovoltaïsche) of PVT (fotovoltaïsche thermische) panelen

De installatie van zonnepanelen vormt voor kleinschalig maatschappelijk vastgoed een aanzienlijke investering, waardoor subsidie een essentiële stimulans blijft. Bij monumentale panden is de plaatsing van zonnepanelen extra complex vanwege specifieke regelgeving. Daarom stellen wij voor om de installatie van PV-panelen bij monumenten ook toe te staan zonder aanvullende eisen voor dakisolatie of energieopslag. Dit geldt met name voor situaties waarbij aantoonbaar is dat de terugverdientijd langer is dan 10 jaar.

H.3 Energieopslag

Wanneer er wordt gehandeld met een accu zonder adequate controle, kan dit leiden tot netoverbelasting. Dit kan gebeuren wanneer er geen mogelijkheid is om de accu op kritieke momenten uit te schakelen via de netbeheerder, of wanneer er geen regeltechniek aanwezig is die rekening houdt met de netbelasting. Het is onwenselijk dat een subsidieregeling dit probleem zou versterken.

Daarom wordt voorgesteld de volgende voorwaarde toe te voegen: 'Een accu dient voorzien te zijn van regeltechniek die netoverbelasting voorkomt, of moet de netbeheerder de mogelijkheid bieden om de accu tijdelijk uit te schakelen wanneer er risico op netoverbelasting bestaat'. Vergelijkbaar aan de werking van omvormers van zonnepanelen.

Hoe wordt de primaire energiebesparing in GJ berekend bij aanvragen voor P3 en P4? Een standalone-accusysteem (zonder zonnepanelen of andere duurzame energiebron) levert op zichzelf geen directe energiebesparing op, wat zou resulteren in een besparing van 0 GJ. Het zou echter waardevol zijn om de installatie van een accusysteem, dat bijdraagt aan netontlasting, mee te laten wegen in de berekening van de primaire energiebesparing. Dit zou projecten die net onder de drempelwaarde voor een integraal pakket vallen, kunnen helpen om deze drempel alsnog te behalen.

L.2 Kierdichting

Kierdichting bij monumentale panden is een effectieve energiebesparende maatregel, maar kent specifieke uitdagingen bij de uitvoering. Hoewel er aanzienlijke energiewinst behaald kan worden, worden de mogelijkheden vaak beperkt door de ouderdom van ramen en kozijnen. De eis van Klasse B voor frisse scholen is niet realistisch toepasbaar op monumentale panden. Daarnaast staat de kostbare blowerdoortest, die verplicht is om aan deze eis te voldoen, niet in verhouding tot de potentiële besparingen die met kierdichting bereikt kunnen worden. Deze onevenredige verhouding tussen kosten en baten maakt het in de praktijk lastig om deze energiebesparende maatregel in de regeling mee te nemen.